

Ministerie voor Rechtsbescherming
T.a.v. zijne Excellentie dhr. F. Weerwind
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG
Via internet ingediend

Hilversum: 12 september 2022
Betreft: Reactie op de internetconsultatie Wet opleggen betalingsregeling door de rechter
Kenmerk: CVH-MB/DB.NU

Excellentie,

Met belangstelling heeft het bestuur van DeurwaardersBelangen.Nu (DB.NU) kennis genomen van het concept Wet opleggen betalingsregeling door de rechter. Dit wetsvoorstel zou de positie van schuldenaren moeten verbeteren die hun schuld niet in één keer kunnen terugbetalen. Middels aanpassing van artikel 6:29 BW kan de rechter een passende betalingsregeling opleggen tegen de wil van de schuldeiser waardoor voorkomen kan worden dat schuldenaren (verder) in de financiële problemen komen. Vooropgesteld DB.NU juicht het toe dat de rechterlijke macht het belang inziet dat schuldenaren die hun schuld niet in één keer kunnen betalen er belang bij hebben dat zij hun schuld in termijnen kunnen voldoen. De schuldenaar dient binnen zijn financiële capaciteit de gelegenheid te krijgen de schuld af te lossen zonder dat de schuldenaar geconfronteerd wordt met hoge kosten. DB.NU is echter van mening dat opleggen van een betalingsregeling door de rechter de schuldeiser wordt benadeeld en voorts zal dit voor zowel de schuldeiser als de schuldenaar niet tot het gewenste resultaat leiden.

1. Standpunt dat schuldeisers geen betalingsregeling willen treffen is onjuist, rechtspositie schuldeisers wordt aangetast

Aan een juridische procedure gaat eerst een minnelijk traject vooraf, waarin op allerlei manieren wordt getracht om met de schuldenaar in contact te komen teneinde afspraken te maken over de wijze van aflossing van de openstaande vordering. Ondanks de vele minnelijke pogingen (zowel schriftelijk als telefonisch) gebeurt het regelmatig dat de betreffende schuldenaar nergens op reageert. De schuldeiser rest dan niets anders dan tot het opstarten van een juridische procedure over te gaan teneinde met een vonnis betaling van zijn vordering af te kunnen dwingen. Het feit dat de schuldeiser een juridische procedure opstart betekent aldus geenszins dat de schuldeiser geen betalingsregeling met de schuldenaar wil treffen, echter doordat de schuldenaar nergens op reageert wordt de schuldeiser de kans ontnomen om in het minnelijk traject een betalingsregeling met de schuldenaar te kunnen treffen.

Voorts is de gerechtsdeurwaarder voordat hij een dagvaarding gaat betekenen verplicht het DBR (Digitaal Beslag Register) te raadplegen. Als uit het DBR blijkt dat bij onveranderde omstandigheden van de schuldenaar niet binnen 3 jaar de vordering geïncasseerd kan worden dan dient de gerechtsdeurwaarder de schuldeiser hiervan op de hoogte te stellen. De schuldeiser zal zich dan überhaupt al beraden of hij de hoge kosten van een juridische procedure wenst te maken met het vooruitzicht dat de vordering wellicht niet door de schuldenaar betaald kan worden. Vele schuldeisers haken dan al af. Van de schuldeisers die toch een vonnis willen behalen lijkt gedacht te worden dat zij na het behalen van het vonnis geen betalingsregeling meer met de schuldenaar willen treffen, echter dit is slechts een aanname.

De meeste schuldeisers hebben deze bereidheid wel en mocht dat niet zo zijn dan ligt daar een goede reden aan ten grondslag. Aanpassing van artikel 6:29 BW tast alsdan de rechtspositie van de schuldeiser aan. Neem de ZP-er wiens inkomen er volledig van afhankelijk is dat zijn vordering op tijd wordt betaald. Een opgelegde betalingsregeling kan de betreffende ZP-er in ernstige liquiditeitsproblemen brengen. Het kan niet zo zijn dat een schuldeiser die recht heeft op betaling van zijn vordering financieel in het nauw komt als gevolg van betalingsonmacht van de schuldenaar en hem wettelijk wordt opgelegd maar akkoord te moeten gaan met een betalingsregeling. In het voorgestelde artikel 6:29 lid 2 BW staat weliswaar dat de rechter enkel een betalingsregeling kan opleggen indien de schuldeiser niet onevenredig wordt benadeeld, echter een duidelijke invulling van deze omschrijving ontbreekt in de MvT.

Verder ontstaat er een ongelijkheid in de rechtspositie van de schuldeisers in het algemeen. De enige schuldeisers die namelijk te maken krijgen met het verplicht opleggen van een betalingsregeling, zijn de schuldeisers die een vonnis wensen te behalen bij de rechter. Er zijn schuldeisers die voor een executoriale titel de weg naar de rechter niet hoeven te bewandelen. Zij kunnen zelf executoriale titels uitvaardigen en hebben de vrijheid of zij al dan niet een betalingsregeling met een schuldenaar treffen. Op deze wijze verwerven deze schuldeisers een meer voordelige positie ten opzichte van de schuldeisers die voor een executoriale titel de weg naar de rechter moeten bewandelen.

2. Invoering van artikel 6:29 lid 2 BW leidt tot vertraging van de procedure

Zoals in de MvT staat vermeld mogen partijen zich voorafgaand aan de regeling uitlaten. De afgelopen jaren heeft de Rechtspraak zich met succes ingezet op het vereenvoudigen en verkorten van de juridische procedure. Invoering van artikel 6:29 lid 2 BW zal echter weer tot een flinke vertraging van de procedure leiden als beide partijen over en weer zich mogen uitlaten over de overgelegde gegevens die de rechter nodig heeft om een correcte betalingsregeling te kunnen bepalen. In ieder geval pleit DB.NU ervoor dat een schuldenaar enkel bij conclusie van antwoord om een betalingsregeling kan verzoeken teneinde de duur van de juridische procedure zo kort mogelijk te houden.

3. Wijze van bepaling soort en hoogte betalingsregeling ontbreekt

Artikel 6:29 lid 2 BW, noch de MvT geeft duidelijkheid over de wijze waarop de rechter de hoogte van de betalingsregeling bepaalt. Weliswaar mogen partijen zich tijdens de zitting daarover uitlaten echter het blijft de discretionaire bevoegdheid van de rechter om de hoogte van de betalingsregeling te mogen bepalen. DB.NU spreekt haar zorgen uit of de rechter in staat is een adequate betalingsregeling te bepalen. Daarmee bedoelt DB.NU niet dat zij twijfelt aan de kennis en kwaliteit van de rechter, echter hiermee bedoelt zij dat het de vraag is of de rechter voldoende en essentiële informatie kan inwinnen om een juiste betalingsregeling op te kunnen leggen, en of zij de juistheid van de door de schuldenaar aangeleverde gegevens kan verifiëren. Het is juist dat partijen zich voorafgaand aan de regeling mogen uitlaten, echter schuldenaren hebben vaak geen, danwel geen goed overzicht van hun juiste schuldenpositie. Daarnaast ontbreekt het de schuldenaar aan kennis welke vorderingen preferentie hebben en welke niet. Zoals reeds gezegd hebben de gerechtsdeurwaarders deze informatie al wel, al dan niet via het DBR en zijn zij verplicht de schuldeiser te informeren indien de vordering niet binnen 3 jaar geïncasseerd kan worden. Voorts, dat nog maar een keer gezegd hebbende, verrichten de gerechtsdeurwaarder in het minnelijk traject al veel werkzaamheden richting de schuldenaar om via een correcte betalingsregeling die de schuldenaar ook kan nakomen betaling van de vordering te krijgen.

Ook wordt er in de MvT niets gezegd of de rechter bij het bepalen van de hoogte van een betalingsregeling rekening gaat houden met de mogelijkheid tot het genereren van meer inkomsten waardoor op enig moment de betalingsregeling verhoogd kan worden.

Zoals het er nu naar uitziet wordt de betalingsregeling slechts bepaald op de aangeleverde gegevens die op dat moment bekend zijn. Bij tijdelijke werkloosheid is de kans groot aanwezig dat de schuldenaar vanuit een WW-positie weer een arbeidsrelatie aangaat met een hoger salaris dan zijn WW-uitkering waardoor zijn afloscapaciteit hoger wordt dan bij het bepalen van de betalingsregeling door de rechter vanuit wordt gegaan.

Voorts is het geheel niet duidelijk hoe de rechter omgaat met zaken waarin reeds derdenbeslag is gelegd op het inkomen van de schuldenaar en wat gaan de mogelijkheden zijn voor de rechter wanneer hij van mening is dat er sprake is van een problematieke schuldensituatie zodat het treffen van een betalingsregeling niet meer aan de orde is?

4. Samenvattend

DB.NU is van mening dat de mogelijkheid voor de rechter om een betalingsregeling op te leggen de schuldeiser ernstig kan benadelen en voorts niet tot het gewenste resultaat zal leiden omdat het de rechter aan informatie zal ontbreken om een correcte betalingsregeling te bepalen die zowel de schuldeiser als de schuldenaar past. Voorts zal het tot vertraging van de juridische procedure leiden.

Indien u wenst, is DB.NU te allen tijde bereid om het bovenstaande nader toe te lichten.

Ervan uitgaande u hiermede voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Mw. mr. C. van Heijnsbergen
Voorzitter DeurwaardersBelangen.Nu